

FACTSHEET ONGEVALLEN 2021

GROEN, GROND EN INFRA

In deze factsheet hebben we de ongevallenstatistieken voor de sector groen, grond en infra op een rij gezet. We maken gebruik van de volgende bronnen:

- Dodelijke ongevallen (registratie Stigas)
- Ongevalsonderzoeken Stigas (registratie Stigas)
- Verzuim (registratie Stigas/Sazas)

Een nadere toelichting op de bronnen staat op de laatste pagina.

Deze informatie kan o.a. gebruikt worden in het kader van de [Veiligheidsladder](#). In het certificatieschema staan (naast nog veel meer onderwerpen) aspecten over het gebruik van trends en statistieken vanuit de branche.

Samenvatting

- In de periode 2013-2020 waren er 19 dodelijke ongevallen in de sector groen, grond en infra. De ongevallen kwamen met name door rijdende machines (12 keer) en vallende voorwerpen (3 keer). Ook vonden er twee ongevallen met mestgassen plaats.
- In de periode 2016-2020 zijn er 20 ongevallen onderzocht in de sector groen, grond en infra.
 - De meeste ongevallen gebeurden met (rijdende) machines (15 keer), vallen (3 keer) en door een vallend voorwerp (2 keer)
 - In het merendeel van de gevallen betrof het meer dan één oorzaak, een combinatie van techniek, organisatie en gedrag.
- Het totale verzuimpercentage binnen de sector groen, grond en infra is 4,4% in 2020. Dit percentage is sinds 2015 toegenomen maar ligt beneden het gemiddelde in de sector agrarisch en groen van 4,7%.
- Het aantal nieuwe verzuimgevallen door een bedrijfsongeval per jaar als percentage van het gemiddeld aantal medewerkers per jaar in de periode 2011-2020 schommelt rond de 0,5%. Dit percentage ligt iets boven het gemiddelde in de gehele sector agrarisch en groen van 0,4%.

Dodelijke ongevallen

Stigas registreert het aantal dodelijke ongevallen op brancheniveau. Daarbij wordt ook gekeken naar de oorzaak, de bron en het gevolg. In de periode 2013-2020 hebben er 19 ongevallen met dodelijke afloop in de branche plaatsgevonden. In de totale agrarische en groene sector ligt het gemiddelde op 13 dodelijke ongevallen per jaar.

In elf gevallen betrof het een werknemer, in zeven gevallen de ondernemer zelf en in één geval een derde.

Jaar	Aantal	Type	Bron	Gevolg
2013	4			
	2	Mestgassen	Mestsilo	Verstikking
	2	Rijdende machine	Maishakselaar	Vallen
			Kraan	Verdrinking
2014	7			
	5	Rijdende machine	Maishakselaar	Overreden worden
			Maishakselaar	Pletten/knellen
			Trekker (2x)	Overreden worden
			Verreiker	Overreden worden
	1	Vallen	Rioolput	Vallen
	1	Vallend voorwerp	Heimachine	Pletten/knellen
2015	3			
	3	Rijdende machine	Trekker	Overreden worden
			Graafmachine	Pletten/knellen
2016	4			
	2	Rijdende machine	Trekker	Overreden worden
	1	Verdrinking	Trekker	Verdrinking
	1	Vallend voorwerp	Boom	Pletten/knellen
2017	-	-		-
2018	1			
	1	Vallend voorwerp	Hooibaal	Pletten/knellen
Totaal	19			

Informatie uit ongevalsonderzoeken

Als er een (ernstig) ongeval heeft plaatsgevonden bij een bedrijf, kan Stigas helpen de oorzaken en de gewenste maatregelen op een rij te zetten. Voor de periode 2016 t/m 2020 heeft Stigas deze ongevallen in een database gezet. Hieronder geven we een overzicht van de ongevallen in de sector hoveniers- en groenvoorziening met daarbij ook de oorzaak en de achterliggende oorzaken weergegeven. Dit geeft een breder beeld van de type ongevallen in de sector. In totaal ging het om 20 onderzochte ongevallen.

Oorzaak	Aantal	Bron	Gevolg
Machine/arbeidsmiddel	9		
	5	<ul style="list-style-type: none">GrasriekGrijper van kraanPlantmachinePreipons machineTransportkarretje	Beknelling
	1	<ul style="list-style-type: none">Balenpers	Contact met bewegende/draaiende delen van machine
	1	<ul style="list-style-type: none">Hakselaar	Vallen van hoogte
	2	<ul style="list-style-type: none">HeimachineTylen slang	Wegschietend voorwerp
Rijdende machine	6		
	2	<ul style="list-style-type: none">RooimachineShovel/deur	Beknelling
	1	<ul style="list-style-type: none">Trekker	Op bewegend voertuig met verlies van controle
	1	<ul style="list-style-type: none">Vrachtwagen	Vallen van hoogte
	1	<ul style="list-style-type: none">Trekker	Vallen/uitglijden
	1	<ul style="list-style-type: none">Waterwagen	Wegschietend voorwerp
Vallen	3		
	1	<ul style="list-style-type: none">Geen	Vallen van gelijke hoogte
	2	<ul style="list-style-type: none">LadderStelling	Vallen van hoogte
Vallend voorwerp	2		
	2	<ul style="list-style-type: none">Klep van hakselaarStalen balk	Beknelling
Totaal	20		

Ook wordt naar de achterliggende oorzaken van de ongevallen gekeken:

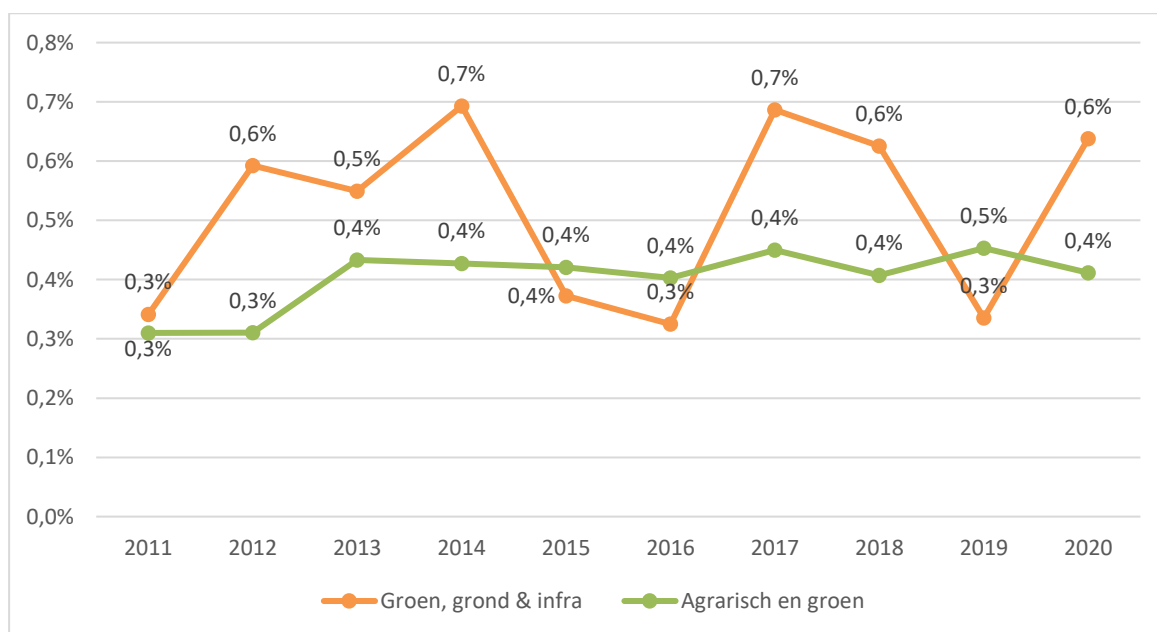
- Techniek: o.a. kenmerken van machines, apparatuur en werkomgeving.
- Organisatie: o.a. verzorgen van voorlichting, instructie, het houden van toezicht op afspraken, planning
- Gedrag: o.a. meewerken aan een veilige werkomgeving en afspraken nakomen, maar ook routines en vergissingen op het moment van het ongeval.

In de onderstaande tabel staat aangegeven wat de oorzaken waren. Uit het overzicht kan opgemaakt worden dat het bij het merendeel van de gevallen gaat om een combinatie van oorzaken. In veel gevallen had een aanpassing in de techniek of bijvoorbeeld het gebruik van ander materieel of machine in combinatie met de organisatie van het werk (denk aan instructies, werkafspraken, voorlichting, toezicht) het ongeval kunnen voorkomen. In slechts enkele gevallen speelde alleen gedrag en organisatie een rol.

Oorzaak	Aantal	Percentage
Gedrag	1	5%
Organisatie/gedrag	7	35%
Techniek	2	10%
Techniek/gedrag	1	5%
Techniek/organisatie	3	15%
Techniek/organisatie/gedrag	6	30%
Totaal	20	100%

Ongevallen met verzuim

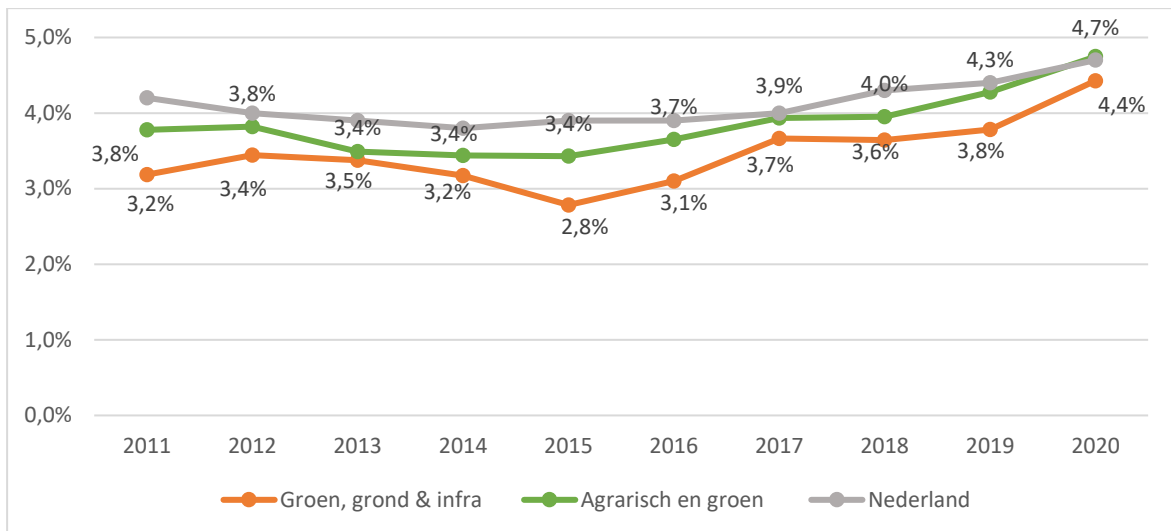
Voor bedrijven die voor het ziekteverzuim verzekerd zijn bij Sazas wordt het aantal ongevallen met verzuim bijgehouden door de bedrijfsarts. In onderstaande grafiek staat wat de kans op een ongeval met langdurig verzuim is.

Aantal nieuwe verzuimgevallen door een bedrijfsongeval per jaar als percentage van het gemiddeld aantal medewerkers per jaar 2011-2020 (Bron: Sazas verzuimregistratie)

Gevolgen van het ongeval zijn met name fracturen aan verschillende delen van het lichaam, verdraaiingen en overige letsels.

Verder zien we dat in 2020 het verzuimpercentage door een ongeval 0,3% is. Dat is 7,5% van het totale verzuimpercentage van 4,4% in 2020. In onderstaande grafiek staat het verzuimpercentage binnen de sector groen, grond en infra afgezet tegen het verzuimpercentage in de totale sector agrarisch en groen en Nederland.

Totaal verzuimpercentage per jaar vergeleken met de sector agrarisch en groen en Nederland 2011-2020 (Bron: Sazas verzuimregistratie)

Zelf ongevallen registreren?

Zelf (bijna) ongevallen registreren kan o.a. met de [RIE](#) van Stigas. Stigas heeft als onderdeel van de RIE een **ongevallenregistratie** ontwikkeld. Hiermee kunt u ongevallen, maar ook bijna ongevallen, systematisch registreren, onderzoeken en maatregelen formuleren. Zo voldoet u meteen aan de eisen vanuit de Arboret. De Arboret verplicht bedrijven een lijst bij te houden van de gemelde arbeidsongevallen en van arbeidsongevallen die hebben geleid tot verzuim vanaf drie dagen als onderdeel van de RIE (Arboret Artikel 9).

Toelichting bronnen:

- Registratie dodelijke ongevallen Stigas: het betreffen alle dodelijke ongevallen tijdens het werk van werkgevers/ondernemers, werknemers, gezinsleden, vrijwilligers, erfbezoekers en omstanders in de agrarische en groene sector. Vanaf 2013 wordt de sector geregistreerd.
- Verzuim: het betreft het verzuim van de bij Sazas aangesloten bedrijven, verzuim vanuit bedrijven die eigen risicodragers zijn of elders verzekerd zijn is niet meegenomen. De bedrijfsarts ziet de werknemer rond de vijfde week verzuim, dan vindt de registratie plaats. Ongevallen met kort verzuim worden dus niet meegenomen.
- Ongevalsonderzoeken: de adviseurs van Stigas onderzoeken ongevallen naar aanleiding van verzuim of op verzoek van bedrijven.

Meer lezen en overige bronnen:

- Stigas: www.stigas.nl / www.veiligop1.nl
- Veiligheidsladder: www.veiligheidsladder.org
- RIVM: <https://lerenvoorveiligheid.nl/leren-van-ongevallen>
- TNO/CBS: <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2020/52/ruim-90-duizend-arbeidsongevallen-met-vier-of-meer-dagen-verzuim>